

Katedra speciální pedagogiky

Speciálně pedagogické poradenství a intervence v předškolním věku v oblasti logopedie, surdopedie, psychopedie, somatopedie, tyflopédie

1. Historie diagnostiky osob s mentálním postižením
2. Metody využívané při diagnostice mentálního postižení v předškolním věku
3. Nejčastěji vyskytující se syndromy spojené s mentální retardací
4. Diagnostika v období raného a předškolního věku
5. Diagnostika sluchových vad, speciálně pedagogická diagnostika a volba vhodného komunikačního přístupu.
6. Raná intervence, speciálně pedagogické poradenství ve vztahu k rodině dítěte se sluchovou vadou.
7. Kochleární implantáty a proces kochleární implantace.
8. Sluchová a řečová výchova, odezírání osob se sluchovým postižením.
9. Diagnostika medicínská, speciálně pedagogická a funkční u dětí se zrakovým postižením
10. Hra jako diagnostický prostředek u dětí se zrakovým postižením
11. Diagnostické škály pro děti se zrakovým postižením
12. Ontogeneze dětské řeči – předřečová stadia, stadia vlastního vývoje řeči. Vývoj artikulačních schopností u dítěte. Narušení artikulace – dyslalie: vymezení, příčiny vzniku, dělení. Možnosti diagnostiky.
13. Narušený vývoj řeči – vymezení této kategorie narušené komunikační schopnosti. Opožděný vývoj řeči – příčiny vzniku, příznaky. Postupy, metody, materiály, využívané v rámci diagnostiky narušeného vývoje dětí.
14. Poradenské služby pro rodiče a děti s narušenou komunikační schopností v raném a předškolním věku.
15. Principy a překážky vývoje hybnosti v raném a předškolním věku, diagnostika motorických funkcí, příčiny postižení hybnosti v dětském věku. Ontogenetická stadia ve vývoji manipulační a úchopové funkce ruky, příčiny deficitu v této oblasti.
16. Podpůrná opatření pro děti s tělesným postižením v předškolním zařízení, práce s rodinou, příprava inkluzivních podmínek v předškolním zařízení, význam inkluzivního vzdělávání v předškolním věku.
17. Příprava dítěte s centrální poruchou hybnosti (MO) na zahájení školní docházky, školní zralost dítěte s tělesným postižením, principy poradenství ve vztahu k rodině postiženého dítěte.
18. Příprava dítěte s progresivním neurodegenerativním postižením na zahájení školní docházky, školní zralost dítěte progresivním postižením hybnosti, principy poradenství ve vztahu k rodině postiženého dítěte.

Speciálně pedagogické poradenství a intervence ve školním věku logopedie, surdopedie,

1. Význam diagnostiky pro speciálně pedagogickou praxi
2. Diagnostika školní zralosti a připravenosti na školu dítěte s mentálním postižením
3. Individuálně administrované testy rozumových schopností
4. Podpůrná opatření podle vyhlášky č. 27/2016 Sb.
5. Plán pedagogické podpory, tvorba individuálních vzdělávacích plánů
6. Historický vývoj komunikačních přístupů ve výchově a vzdělávání osob se sluchovým postižením u nás i ve světě. Hlavní osobnosti v oboru surdopedie.
7. Komunikační přístupy ve vzdělávání žáků se sluchovým postižením, ZŠ a SŠ pro sluchově postižené. Význam inkluzivního vzdělávání ve školním věku.
8. Specifika výuky českého jazyka ve vzdělávání neslyšících žáků, psaná podoba jazyka, čeština jako cizí jazyk, problematika čtení a výchova ke čtenářství.
9. Tlumočník, problematika tlumočení ve školách pro sluchově postižené, typy tlumočnických služeb, etický kodex tlumočníka, zákon o znakové řeči, zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob.
10. Specificky narušený vývoj řeči – vývojová dysfázie, etiologie, symptomy.
11. Diagnostika a diferenciální diagnostika v rámci narušeného vývoje řeči.
12. Poruchy fluence řeči, dělení, etiologie, symptomy. Logopedická diagnostika a doporučení pro vzdělávání žáků s poruchami fluence řeči.
13. Zajištění poradenství pro žáky s narušenou komunikační schopností ve školním věku. Spolupráce poradenských pracovníků s rodinou a učitelem žáka.
14. Překážky v procesu vzdělávání žáků s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním, dynamická diagnostika potřeb žáků s tělesným postižením, vzdělávací možnosti v ČR, legislativa a inkluzivní vzdělávání.
15. Místo terapie a facilitace ve vzdělávání žáků s tělesným postižením, korigovaný sed, diagnostika a stimulace grafomotorické funkce ruky dítěte s centrální poruchou hybnosti.
16. Podpůrná opatření pro žáky s tělesným postižením, facilitace a stimulace schopností žáků na počátku školní docházky, individuální vzdělávací plán, kompenzační pomůcky, režimová opatření.
17. Problematika vzdělávání žáků s progresivním nervosvalovým postižením hybnosti, IVP, úprava vzdělávacích podmínek, role školy v životě žáka s progresivním úbytkem schopností, rodinný kontext.
18. Podpora dětí se zrakovým postižením ve školním prostředí - pomůcky optické, neoptické, úprava prostředí.
19. Speciálněpedagogická diagnostika dětí se zrakovým postižením, význam SPC
20. Edukace dětí, žáků, studentů se zrakovým postižením
21. Princip Braillova bodového písma, význam hmatového vnímání, organizace podporující rozvoj hmatového vnímání
22. Programy primární prevence na základních školách, úloha školního metodika prevence.
23. Mezinárodní klasifikace nemocí MKN-10. Kategorie poruch chování (F90-F98).
Základní projevy uvedených poruch.
24. Faktory podílející se na vzniku poruch chování (biologické, sociální, psychologicky podmíněné poruchy).
25. Charakteristika poruch chování školního věku – diagnostická kritéria, institucionální řešení, legislativa.

I. volitelný předmět

Diagnostika a intervence ve specifických poruchách učení a chování

1. Funkční analýza chování dětí školního věku, možnosti a vhodné postupy pedagogické intervence u žáků s problémy v chování.
2. Diagnostika a rozvoj dílčích funkcí u dětí předškolního věku a na počátku školní docházky.
3. Diagnostika motorických schopností (hrubá motorika, jemná motorika, grafomotorika, vizuomotorická koordinace).
4. Procedurální náležitosti poskytování podpůrných opatření 1. stupně (identifikace potřeby podpory, legislativně stanovený postup).
5. Vhodná podpůrná opatření pro žáka s dyskalkulií.
6. Dynamická diagnostika, diagnostické přístupy propojující diagnostiku s intervencí.
7. Procedurální náležitosti poskytování podpůrných opatření 2. až 5. stupně.
8. Plán pedagogické podpory pro žáka s mírnými deficity dílčích funkcí.
9. Diagnostika míry závažnosti nezdravotních překážek v učení.
10. Vhodná podpůrná opatření pro žáka s dysgrafií.
11. Diagnostika učebních stylů žáků.
12. Vhodná podpůrná opatření pro žáka s dyslexií.
13. Diagnostika specifických poruch učení v dospělém věku.
14. Diagnostika klimatu třídy, podpora kladných vztahů mezi žáky a přijímání odlišného přístupu pedagoga daného potřebami žáka se specifickými poruchami učení.
15. Rozvoj dílčích funkcí u dětí ve školním věku.
16. Pedagogická diagnostika potřeb žáka se specifickou poruchou učení – co vše by měl učitel sledovat.

1. BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a Vlasta ŠMARDOVÁ. *Školní zralost: co by mělo umět dítě před vstupem do školy*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2010, iii, 100 s. Moderní metodika pro rodiče a učitele. ISBN 978-802-5125-694.
2. BUČILOVÁ KADLECOVÁ, Jana, KREJČOVÁ, Lenka a Václav MERTIN (eds.). *Pedagogická intervence u žáků ZŠ: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni ..* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010-. Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-603-5.
3. FELCMANOVÁ, L., HABROVÁ, M. *Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sociálního znevýhodnění*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, 360 s. ISBN 978-80-244-4655-4.
4. FELCMANOVÁ, L. *Metodika ke Katalogu podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sociálního znevýhodnění*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, 126 s. ISBN 978-80-244-4672-1.
5. JUCOVIČOVÁ, Drahomíra. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. Speciální pedagogika (Portál). ISBN 978-80-262-0645-3.
6. JUCOVIČOVÁ, Drahomíra a Hana ŽÁČKOVÁ. *Neklidné a nesoustředěné dítě ve škole a v rodině: základní projevy ADHD, zásady výchovného vedení, působení relaxačních technik, dospívání hyperaktivních dětí*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2697-7.
7. MERTIN, Václav a Lenka KREJČOVÁ. *Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika*. 2., doplněné a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-014-2.
8. MAREŠ, Jiří a Stanislav JEŽEK. *Klima školní třídy: dotazník pro žáky*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012. Evaluační nástroje. ISBN 978-80-87063-79-8.
9. NOVÁK, Josef. *Dyskalkulie: metodika rozvíjení základních početních dovedností*. Vyd. 3., zcela přeprac., rozš. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2004. ISBN 80-7311-029-6.
10. OTEVŘELOVÁ, Hana. *Školní zralost a připravenost*. Vydání první. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1092-4.
11. POKORNÁ, Věra. *Cvičení pro děti se specifickými poruchami učení: rozvoj vnímání a poznávání*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2007. Speciální pedagogika (Portál). ISBN 978-80-7367-350-5.
12. POKORNÁ, Věra. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-817-3.
13. SINDELAR, Brigitte. *Předcházíme poruchám učení: soubor cvičení pro děti v předškolním roce a v první třídě*. Vyd. 5. Překlad Věra Pokorná. Praha: Portál, 2013, 63 s. ISBN 978-80-262-0405-3.
14. TESAŘOVÁ, Martina. *Jak na žáky: zvládání náročných situací ve třídě*. Vydání první. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1047-4.
15. VOJTOVÁ, Věra a Petr FUČÍK. *Předcházení problémům v chování žáků: dotazník pro žáky*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012. Evaluační nástroje. ISBN 978-80-87063-66-8.
16. Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.
17. Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.
18. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

II. volitelný předmět

Poradenství a intervence v etopedii

1. Kategorie poruch chování dle Mezinárodní klasifikace nemocí MKN-10 (F90-F98)
2. Terapeuticko komunitní a skupinové prvky v přístupech k rizikovým jedincům.
3. Přístupy k realizaci ústavní a ochranné výchovy v ČR s důrazem na současnou legislativu. Systém péče o jedince s poruchami chování ve školských zařízeních.
4. Závislostní chování – formy tohoto chování, teorie vzniku závislostního chování.
5. Klasifikace návykových látek dle MKN-10 (F10-F19), účinky a rizika, nové syntetické drogy. Etopedická zařízení zaměřená na děti a mladistvé s problémem zneužívání návykových látek.
6. Ucelený systém péče o osoby závislé na návykových látkách – poradenství a intervence v nízkoprahových programech, v rezidenční péči, substituční programy.
7. Realizace předběžného opatření ve školských zařízeních a v neziskových organizacích.
8. Náhradní rodinná péče s důrazem na pěstounskou péči na přechodnou dobu – legislativa.
9. Násilná trestná činnost – její řešení v dětském věku, u mladistvých, v dospělosti (EPCHA, ochranná výchova, ochranná léčba, výkon trestu odnětí svobody, specializovaná oddělení, zabezpečovací detence).
10. Současné přístupy k řešení ochranné výchovy v etopedických zařízeních – legislativa, diagnostika.
11. Řešení ústavní výchovy v etopedických zařízeních – diagnostika, legislativa.
12. Zákon č. 218/2003 Sb. O soudnictví ve věcech mládeže, výchovná, ochranná, trestní opatření. Spolupráce s institucemi.

Literatura:

- BAŠTECKÁ, B., GOLDMANN, P. *Základy klinické psychologie*. Praha: Portál, 2001.
- ČERNÍKOVÁ, V. *Sociální ochrana*. Praha: Policejní akademie, 2005.
- HELUS, Z. *Psychologické problémy socializace osobnosti*. Praha: SPN.
- HORT, VL., HRDLIČKA, M, KOCOURKOVÁ, J., MALÁ, E. a kol. *Dětská a adolescentní psychiatrie*. Praha: Portál, 2000.
- JEDLIČKA, R., KOŤA, J. a kol. *Děti a mládež v obtížných životních situacích*. Praha: Themis, 2004. ISBN 80-7312-038-0.
- KRATOCHVÍL, S. *Psychoterapie. Směry, metody, výzkum*. 3. vyd. Praha: Avicenum, 1987. ISBN 08-088-87.
- KALEJA, M. *Etopedická propedeutika v inkluzivní speciální pedagogice*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2013. ISBN 978-80-7510-159-4
- KALEJA, M. *(Ne) připravený pedagog a žák z prostředí sociální exkluze*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, 2015. ISBN 978-807510-160-0.
- LANGMEIER, J., MATĚJČEK, Z. *Psychická deprivace v dětství*. Praha: Avicenum, 1963, 1974. Praha: Karolinum, 2012.

MATĚJČEK, Z. a kol. *Náhradní rodinná péče*. Praha: Portál, 1999.

MKN-10 *Mezinárodní klasifikace nemocí*. Praha: Psychiatrické centrum, 2002. ISBN 80-85121-44-1. Aktualizace 2012.

Novela z.č. 333/2012 Sb.

SLOMEK, Z. *Etopedie*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. ISBN 978-80-86723-84-6.

SMOLÍK, P. *Duševní a behaviorální poruchy. Průvodce klasifikací. Nástin nozologie. Diagnostika*. Praha: MAXDORF s.r.o., 1996. ISBN 80-85800-33-0.

ŠKOVIERA, A. *Dilemata náhradní výchovy*. Praha: Portál, 2007.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-678-0.

VODÁČKOVÁ, D. a kol. *Krizová intervence*. Praha: Portál, 2002.

Zákon č. 40/2009 Sb. *Trestní zákon*.

Zákon č. 109/2002 Sb., novela 333/20012 Sb. *Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních*.

Zákon č. 218/2003 Sb. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*.

Speciální pedagogika část obecná a část specializační

1. Vývoj oboru psychopedie jako vědní disciplíny
2. Člověk s mentálním postižením v jednotlivých etapách svého života
3. Současné trendy v edukační a profesní přípravě osob s mentálním postižením
4. Společnosti a sdružení pracující ve prospěch osob s mentálním postižením
5. Inkluzivní vzdělávání: historie, principy a metodika. Změny v pojetí žáka a postižením v inkluzivní škole, úpravy kurikula v inkluzivním vzdělávání.
6. Možnosti individualizace a diferenciací postupů ve výuce heterogenních žákovských skupin , příprava individuálních vzdělávacích plánů (IVP) v inkluzivní škole.
7. Hodnocení příznivých podmínek pro inkluzivní vzdělávání ve škole , autoevaluační nástroje škol, ukazatel inkluze a jeho význam pro hodnocení inkluzivity škol.
8. Využití sociometrických měření v inkluzivní škole, klimatoformní faktory, rizika a pozitiva přítomnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve třídách, inkluzivní opatření pro volný čas a rozvoj zájmů žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.
9. Kompetence a příprava speciálních pedagogů pro inkluzivní školní praxi, role speciálního pedagoga v inkluzivní škole
10. Vymezení vědního a studijního oboru logopedie. Profese logoped.
11. Logopedická intervence – logopedická diagnostika, terapie, prevence.
12. Jazyk, řeč, komunikace, neverbální komunikace.
13. Narušená komunikační schopnost. Klasifikace narušené komunikační schopnosti.
14. Anatomie a fyziologie zrakového orgánu, etiologie zrakových vad
15. Klasifikace osob se zrakovým postižením
16. Reedukace zraku u dětí s narušeným binokulárním viděním
17. Speciálně pedagogické poradenství jedinců se zrakovým postižením
18. Současné pojetí péče o osoby s kombinovaným postižením, legislativa
19. Možnosti komunikace osob s kombinovaným postižením, metody
20. Speciální pedagogika osob hluchoslepých
21. Facilitační techniky, metoda bazální stimulace
22. Význam sluchu pro člověka, klasifikace a důsledky sluchových vad.
23. Komunikační přístupy v rehabilitaci a edukaci sluchově postižených, auditivně orální přístup ve výchově a vzdělávání sluchově postižených.
24. Vizualně-motorické komunikační systémy neslyšících, Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina.
25. Kompenzační pomůcky sluchově postižených.
26. Význam středisek výchovné péče ve speciální pedagogice. Programy ambulantní, stacionární, internátní. Diagnostické a terapeutické přístupy.
27. Afirmativní přístupy ke vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků.
28. Realizace ústavní výchovy v etopedických zařízeních – změny na základě legislativy.30,
29. Přístupy Harm Reduction u osob závislých na návykových látkách.

Literatura

BARTOŇOVÁ, M., BAZALOVÁ, B., PIPEKOVÁ, J.: Psychopedie. Brno. Paido 2007. ISBN 978-80-7315-144-7

ČADILOVÁ, V., JUN, H., THOROVÁ, K. a kol.: Agrese u dětí s mentálním postižením a s autismem. Praha. Portál 2007. ISBN 978-80-7367-319-2

ČERNÁ, M. a kolektiv: Česká psychopedie. Praha. Karolinum 2008. ISBN 978-80-246-1565-3

DOLEŽAL, R., VÍTKOVÁ, M. (ed.): Zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Brno. Paido 2007

FRIEDLOVÁ, K. Bazální stimulace v základní ošetrovatelské péči, 1. vydání. Praha: Grada publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1314-4.

HÁDKOVÁ, K. Vzdělávání žáků a studentů s kochleárním implantátem. Pedagogická fakulta UK, Praha, 2012. ISBN 978-80-7290-618-5.

HÁDKOVÁ, K. Člověk se sluchovým postižením. Pedagogická fakulta UK, Praha, 2016. ISBN 978-80-7290-619-2.

HÁJKOVÁ, V., STRNADOVÁ, I. Inkluzivní vzdělávání. Praha Grada 2010 ISBN 978-80-247-3070-7

HAMADOVA, P. KVĚTOŇOVÁ L. NOVÁKOVÁ, Z Oftalmopedie. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-159-1.

HOLMANOVÁ, J. Raná péče o dítě se sluchovým postižením. Praha: Septima, 2002. ISBN 80-7216-162-8.

HORÁKOVÁ, R. Surdopedie. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido, 2011. ISBN 978-80-7315-225-3.

HORÁKOVÁ, R. Sluchové postižení – úvod do surdopedie. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0084-0.

HORT, V., HRDLIČKA, M., KOCOURKOVÁ, J., MALÁ, E. Dětská a adolescentní psychiatrie. Praha: Portál 2000.

JABŮREK, J. Bilingvální vzdělávání neslyšících. Praha: Septima, 1998. ISBN 80-7216-052-4.

JANKOVSKÝ, J. Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením: somatopedická a psychologická východiska. Praha: TRITON, 2001. ISBN: 80-7584-192-7.

JANOTOVÁ, N. Odezírání u sluchově postižených. Praha: Septima, 1999. ISBN 80-7216-82-6.

JELÍNKOVÁ, M.: Vzdělávání a výchova dětí s autismem. Praha. Pedagogická fakulta 2001. ISBN 80-7290-042-0

- KALEJA, M. *Etopedická propedeutika v inkluzivní speciální pedagogice*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2015.
- Mezinárodní klasifikace nemocí*. Praha: Psychiatrické centrum, 2007.
- KALEJA, M. *Etopedická propedeutika v inkluzivní speciální pedagogice*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2015.
- KALINA, K. *Základy klinické adiktologie*. Praha: Grada, 2008.
- Šotolová, E. *Vzdělávání Romů*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2011, 2013.
- KOMORNÁ, M. *Psaná čeština českých neslyšících – čeština jako cizí jazyk*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka o. s., 2008. ISBN 978-80-87153-44-4.
- KOSINOVÁ, B. *Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina-kultura neslyšících*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka o.s., 2008. 52 s. ISBN 978-80-87153-20-8.
- KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. Praha: Karolinum, 2003. 303 s. ISBN 80-246-0329-2.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L.(ed). *Edukace dětí se speciálními potřebami v raném a předškolním věku*. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-063-8.
- LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-038-7.
- LUDÍKOVÁ, L., MALEČEK, M. *Tyflopedie III*. Olomouc : PedF UP, 1991.
- LUDÍKOVÁ, L. *Kombinované vady* Olomouc, 2005. ISBN 80-244-1154-7.
- MULLER, O., VALENTA, M.: *Psychopedie*. Praha. Parta 2003. ISBN 80-7320-063-5
- NIELSENOVÁ, L. *Učení zrakově postižených dětí v raném věku*. 1. vydání. Praha: ISV: 1998. ISBN 80-85866-26-9.
- OPATŘILOVÁ, D. *Metody práce u jedinců s těžkým postižením a více vadami*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 146 s. 55-984A-2005 02/58 11/Pd. ISBN 80-210-3819-5.
- PIPEKOVÁ, J.(ed) : *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno. Paido 2006. ISBN 80-7315-120-0
- PIPEKOVÁ, J. *Osoby s mentálním postižením ve světle současných edukativních trendů*. Brno. MSD 2006. ISBN 80-86633-40-3.
- SLOMEK, Z. *Etopedie*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010.
- STRNADOVÁ, V. *Současné problémy české komunity neslyšících I. Hluchota a jazyková komunikace*. Praha: FF UK, 1998. ISBN 80-85899-45-0.

ŠIŠKA, J. Lidská práva lidí s mentálním postižením. Národní zpráva Česká republika. Praha. Nakladatelství školy SPMP Modrý klíč 2002. ISBN 80-902494-4-2.

ŠIŠKA, J.: Mimořádná dospělost. Praha. Karolinum 2005. ISBN 80-246-0992-4

ŠLAPÁK, I., FLORIÁNOVÁ, P. Kapitoly z otorhinolaryngologie a foniatrie. Brno: Paido, 1999. ISBN 80-85931-67-2.

ŠVARCOVÁ, I.: Mentální retardace. Praha. Portál 2006. ISBN 80-7367-060-7

THOROVÁ, K.: Poruchy autistického spektra. Praha. Portál 2006. ISBN 80-7367-091-7

VÁGNEROVÁ, M. Oftalmopschologie dětského věku. Praha : Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-053-X.

VÍTKOVÁ, M.(ed). Možnosti reedukace zraku při kombinovaném postižení. Brno: Paido, 1999. ISBN 80-85931-75-3.

WARD, A. D.: Nový pohled. Praha. Sbor zástupců zdravotně postižených 1994. ISBN 2-930078-04-9

Standardy kvality sociálních služeb, Průvodce poskytovatele. Praha. MPSV 2003. ISBN 80-86552-66-7 (Manuál pro tvorbu zavádění standardů kvality poskytovaných sociálních služeb)

Vybrané články z odborných časopisů a webových stránek např.:

FIALOVÁ, L. Body image jako součást sebepojetí člověka. 1. vyd. Praha : Karolinum 2001.

HÁJKOVÁ, V. Podpora speciálních vzdělávacích potřeb žáků se zdravotním znevýhodněním, PedF UK, Praha, 2008.

HÁJKOVÁ, V.: Propedeutika somatopedie. In: Housarová, B (ed.) Speciálněpedagogická čítanka, 1.vyd., Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2003, s. 102-129. ISBN 80-7290-109-5

JANKOVSKÝ, J Etika pro pomáhající profese. Praha: Triton, 2001. ISBN 80-7254-329-6

KLENKOVÁ, Jiřina, BOČKOVÁ, Barbora, BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona (2012): *Kapitoly pro studenty logopedie*. Brno: Paido.

KLENKOVÁ, Jiřina (2006): *Logopedie*. Praha: Grada.

KRAHULCOVÁ, Beáta (2013): *Dyslalie – Patlavost. Vady a poruchy výslovnosti*. 2. rozš. a přeprac. vydání. Praha: BEAKRA.

KRAUS, J.a kol. Dětská mozková obrna. Praha : Grada, 2005

LECHTA, Viktor (2010): *Koktavost: integrativní přístup*. 2. rozšíř. a přeprac. vydání. Praha: Portál.

MATĚJČEK, Z. Psychologie nemocných a zdravotně postižených dětí. Jinočany: H&H, 2001.

NOVOSAD, L.; ŠVINGALOVÁ, D. Problém tělesnosti u hendikepovaných osob z hlediska filosofie výchovy. 1.vyd., Praha UK: Pedagogická fakulta 2002.

OPATŘILOVÁ, D., ZÁMEČNÍKOVÁ, D. Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením. Brno: Pedagogická fakulta MU, 2008, ISBN 978-80-210-4575-0

OPATŘILOVÁ, D., ZÁMEČNÍKOVÁ, D.: Somatopedie. Paido: Brno, 2007. ISBN 978-80-7315-137-9

RENOTIÉROVÁ, M., LUDÍKOVÁ, L., A KOL. Speciální pedagogika. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005.

SMOLÍK, Filip, SEIDLOVÁ MÁLKOVÁ Gabriela: (2014). *Vývoj jazykových schopností v předškolním věku*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4240-3.

TROJAN, S., DRUGA, R., PFEIFFER, J., VOTAVA, J. Fyziologie a léčebná rehabilitace motoriky člověka. Praha: Grada Publishing, 1996, ISBN 80-2470-031-X

VÍTKOVÁ, M. Somatopedické aspekty. Brno: Paido, 2006, ISBN 80-7315-134-0

VOTAVA, J (ed) Ucelená rehabilitace osob se zdravotním postižením. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-2460-708-5

Legislativní předpisy (platné zákony a vyhlášky vztahující se k dané problematice)

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Praha. VÚP 2005. ISBN 80-87000-02-1

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní školu speciální. Praha VÚP 2008. ISBN 978-80-87000-25-0

Zákony:

z.č. 109/2002 Sb. Zákon o výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních. Novela z.č. 333/2012 Sb.

z.č. 218/2003 Sb. Zákon o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon o znakové řeči č.155/1998 Sb. ze dne 21.5. 1998.

Zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob č.384/2008, v úplném znění č.423/2008 Sb. ze dne 20.10. 2008